

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OSNOVNOJ ŠKOLI

Član 1.

U Zakonu o osnovnoj školi ("Službeni glasnik RS", br. 50/92, 53/93, 67/93, 48/94 i 66/94), član 7. menja se i glasi:

"U školi su zabranjene aktivnosti kojima se ugrožavaju ili omalovažavaju grupe i pojedinci po osnovu rasne, nacionalne, jezičke, verske ili polne pripadnosti, odnosno političkog opredeljenja, kao i podsticanje takvih aktivnosti.

U školi je zabranjeno fizičko kažnjavanje i vređanje ličnosti učenika."

Član 2.

Član 13. menja se i glasi:

"Upravni nadzor nad primenom ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega vrši Ministarstvo prosvete i sporta (u daljem tekstu: Ministarstvo prosvete) u skladu sa zakonom.

Ministarstvo prosvete vrši upravni nadzor:

- 1) nadzorom nad zakonitošću rada škole;
- 2) nadzorom nad zakonitošću akata škole, kad ona na osnovu zakona rešava o pravima, obavezama i pravnim interesima građana.

Inspekcijски nadzor, kao povereni posao, obavlja opštinska, odnosno gradska uprava.

Stručno-pedagoški nadzor nad radom škole i doma učenika vrši Ministarstvo prosvete.

Ministarstvo prosvete vrši stručno-pedagoški nadzor:

- 1) praćenjem i kontrolom obavljanja obrazovno-vaspitnog, stručnog i vaspitnog rada škole, odnosno doma učenika;
- 2) instruktivnim i savetodavnim radom sa nastavnicima, stručnim saradnicima i vaspitačima;
- 3) vrednovanjem kvaliteta rada škole, odnosno doma učenika i vrednovanjem kvaliteta rada nastavnika, stručnih saradnika i vaspitača."

Član 3.

Posle člana 13. dodaju se tri člana koji glase:

”Član 13a

U vršenju nadzora nad zakonitošću rada škole Ministarstvo prosvete:

- 1) predlaže, odnosno pokreće postupak za ocenu zakonitosti opštih akata škole;
- 2) zabranjuje rad škole, ako utvrdi da škola ne ispunjava uslove za rad utvrđene ovim zakonom ili ne ostvaruje zakonom utvrđene ciljeve i zadatke;
- 3) nalaže izvršavanje zakonom utvrđenih obaveza;
- 4) pokreće inicijativu za drugačije uređivanje zakonom uređenih odnosa;
- 5) preduzima druge mere za koje je ovlašćeno zakonom.

Član 13b

Nadzorom nad zakonitošću akata Ministarstvo prosvete kontroliše zakonitost upravnih akata škole i preduzima mere za koje je ovlašćeno zakonom.

Član 13v

Ministarstvo prosvete vrši neposredan inspekcijski nadzor sa svim ovlašćenjima ako ga opštinska, odnosno gradska uprava ne vrši.

Po žalbi protiv prvostepenog rešenja opštinske, odnosno gradske uprave donetog u vršenju inspekcijskog nadzora rešava Ministarstvo prosvete.”

Član 4.

Član 14. menja se i glasi:

”Poslove inspekcijskog nadzora vrši prosvetni inspektor.

Prosvetni inspektor:

- 1) kontroliše postupanje škole u pogledu pridržavanja zakona, drugih propisa i opštih akata;

- 2) vrši uvid u namensko korišćenje sredstava kojima raspolaže škola;
- 3) vrši pregled škole u postupku utvrđivanja ispunjenosti uslova za početak rada i obavljanje delatnosti;
- 4) preduzima mere radi ostvarivanja prava i obaveza učenika i roditelja, nastavnika, odnosno saradnika i direktora;
- 5) kontroliše ispunjenost uslova za prevremeni upis dece i poništava upis učenika u školu ako je obavljen suprotno ovom zakonu;
- 6) zabranjuje sprovođenje radnji u školi koje su suprotne ovom zakonu;
- 7) kontroliše ispunjenost propisanih uslova za sprovođenje ispita;
- 8) rešenjem naređuje otklanjanje nepravilnosti i nedostataka u određenom roku;
- 9) rešenjem naređuje izvršavanje propisane mere koja nije izvršena;
- 10) podnosi prijavu nadležnom organu za učinjeno krivično delo ili privredni prestup, odnosno zahtev za pokretanje prekršajnog postupka;
- 11) obaveštava drugi organ ako postoje razlozi za preduzimanje mera za koje je taj organ nadležan i obavlja druge poslove u skladu sa zakonom.

Prosvetni inspektor Ministarstva prosvete ima, u odnosu na organe kojima je povereno vršenje inspeksijskog nadzora, prava i dužnosti utvrđene zakonom kojim se uređuje državna uprava.”

Član 5.

Član 15. menja se i glasi:

”Poslove prosvetnog inspektora može da obavlja:

- diplomirani pravnik sa položenim stručnim ispitom za rad u organima državne uprave ili za sekretara škole i najmanje tri godine radnog staža u državnim organima, školi ili organima lokalne samouprave;
- lice sa odgovarajućom visokom stručnom spremom, položenim stručnim ispitima u oblasti obrazovanja i za rad u organima državne uprave i najmanje pet godina radnog staža u oblasti obrazovanja.”

Član 6.

Član 16. menja se i glasi:

”Poslove stručno-pedagoškog nadzora vrši prosvetni savetnik.

Prosvetni savetnik:

- 1) ostvaruje neposredan uvid u rad škole, odnosno doma učenika, nastavnika, saradnika, odnosno vaspitača i direktora;
- 2) prisustvuje izvođenju nastave, ispita i drugih oblika obrazovno-vaspitnog rada;
- 3) vrednuje kvalitet rada škole, odnosno doma učenika i vrednuje kvalitet rada nastavnika, stručnih saradnika i vaspitača;
- 4) prati i proučava savremena iskustva u ostvarivanju nastave i drugih oblika obrazovno-vaspitnog rada i pruža stručnu pomoć nastavnicima, odnosno saradnicima i direktoru;
- 5) učestvuje u pripremi, izvođenju i ocenjivanju novih oblika i metoda nastave;
- 6) predlaže ministru prosvete i nadležnim organima preduzimanje neophodnih mera za otklanjanje nepravilnosti, nedostataka i za unapređivanje obrazovno-vaspitnog, stručnog, odnosno vaspitnog rada.”

Član 7.

Član 17. menja se i glasi:

”Poslove prosvetnog savetnika može da obavlja lice sa odgovarajućom visokom stručnom spremom, koje se ističe u struci, ima objavljene radove i najmanje zvanje mentora, sa položenim stručnim ispitima u oblasti obrazovanja i za rad u organima državne uprave i najmanje deset godina radnog staža u oblasti obrazovanja.”

Član 8.

Član 18. menja se i glasi:

”Način vršenja stručno-pedagoškog nadzora i merila za vrednovanje kvaliteta rada škole, odnosno doma učenika, nastavnika, stručnih saradnika i vaspitača, bliže uređuje ministar prosvete i sporta (u daljem tekstu: ministar prosvete).”

Član 9.

U članu 20. dodaju se st. 2. i 3. koji glase:

”Nastavni plan i program verske nastave sporazumno donose ministar prosvete i ministar vera, na usaglašeni predlog tradicionalnih crkava i verskih zajednica (Srpska pravoslavna crkva, Islamska zajednica, Katolička crkva, Slovačka evangelička crkva a.v, Jevrejska zajednica, Reformatska hrišćanska crkva i Evangelička hrišćanska crkva a.v.), u skladu sa zakonom.

Vlada Republike Srbije obrazuje komisiju za usaglašavanje predloga programa verske nastave tradicionalnih crkava i verskih zajednica, predloga udžbenika i drugih nastavnih sredstava, za davanje mišljenja ministru prosvete u postupku izbora prosvetnih savetnika za versku nastavu i za praćenje organizovanja i ostvarivanja programa verske nastave.”

Član 10.

Član 22. menja se i glasi:

”Nastava iz izbornih predmeta ostvaruje se u skladu sa nastavnim planom i programom od I do VIII razreda, i to:

- 1) verska nastava i drugi predmet etičko-humanističkog sadržaja koji utvrdi ministar prosvete od I do VIII razreda;
- 2) strani jezik kao izborni predmet od III do VIII razreda;
- 3) ostali izborni predmeti u VII i VIII razredu.

Roditelj, odnosno staratelj učenika prilikom upisa u I i svaki naredni razred ima pravo i obavezu da odluči da učenik pohađa versku nastavu ili nastavu iz drugog predmeta koji utvrdi ministar prosvete.

Predmet iz stava 1. tačka 1) ovog člana za koji se roditelj, odnosno staratelj opredelio obavezan je za učenika u toj školskoj godini.

Izborni predmeti iz stava 1. tač. 2) i 3) ovog člana obavezni su za učenike koji se za njih opredele.

Školski odbor, po pribavljenom mišljenju opštine, odlučuje koji će se izborni predmeti iz stava 1. tač. 2) i 3) ovog zakona izučavati u školi.

Odluku o izboru ili promeni stranog jezika, kao obaveznog ili izbornog nastavnog predmeta, donosi škola po pribavljenoj saglasnosti ministra prosvete, najkasnije do 30. juna tekuće godine.”

Član 11.

U članu 23. dodaje se stav 2. koji glasi:

”Udžbenike i druga nastavna sredstva za versku nastavu odobrava ministar prosvete na usaglašeni predlog tradicionalnih crkava i verskih zajednica, u skladu sa zakonom.”

Član 12.

U članu 48. posle stava 2. dodaju se novi st. 3. do 5. koji glase:

”Uspeh učenika iz izbornih predmeta propisanih članom 22. stav 1. tačka 1) ovog zakona ocenjuje se opisno, na osnovu kriterijuma koje utvrdi ministar prosvete.

Ministar prosvete utvrđuje, na zajednički predlog Ministarstva vera i tradicionalnih crkava i verskih zajednica, kriterijume i način ocenjivanja učenika koji pohađa versku nastavu.

Ocena iz verske nastave i drugog predmeta koji utvrdi ministar prosvete ne utiče na opšti uspeh učenika.”

Dosadašnji stav 3. postaje stav 6.

Član 13.

U članu 54. stav 2. menja se i glasi:

”Učenik polaže popravni ispit u avgustovskom, a učenik VIII razreda u junskom ispitnom roku.”

Član 14.

U članu 67. posle stava 3. dodaju se st. 4. do 6. koji glase:

”Vrstu stručne spreme nastavnika verske nastave utvrđuje ministar prosvete na zajednički predlog Ministarstva vera i tradicionalnih crkava i verskih zajednica.

Listu nastavnika verske nastave utvrđuje ministar prosvete na predlog tradicionalnih crkava i verskih zajednica.

Nastavnika verske nastave upućuje u školu tradicionalna crkva i verska zajednica sa utvrđene liste za svaku školsku godinu.”

Član 15.

U članu 73. stav 1. menja se i glasi:

”Nastavnika, stručnog saradnika i vaspitača koji: svojim obrazovno-vaspitnim radom ne ostvaruje cilj i zadatke obrazovanja i vaspitanja; ne ostvaruje nastavni plan i program; svojim ponašanjem ugrožava ili omalovažava grupe i pojedince po osnovu rasne, nacionalne, jezičke, verske i polne pripadnosti, odnosno političkog opredeljenja, ili podstiče na takvo ponašanje; fizički kažnjava ili vređa ličnost učenika, direktor škole udaljava iz nastave do donošenja odluke u disciplinskom postupku.”

Član 16.

U članu 74. dodaju se st 2. i 3. koji glase:

”U toku stručnog usavršavanja nastavnik, stručni saradnik i vaspitač može da stekne zvanja: pedagoški savetnik, mentor, instruktor i viši pedagoški savetnik. U tu svrhu mogu se formirati regionalni centri za napredovanje i sticanje zvanja nastavnika.

Programe i način organizovanja stalnog stručnog usavršavanja, uslove i postupak napredovanja, sticanje zvanja u toku usavršavanja nastavnika, stručnih saradnika i vaspitača i obrazac uverenja o savladanom programu propisuje ministar prosvete.”

Član 17.

U članu 79. stav 2. menja se i glasi:

”Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na nastavnika verske nastave, koji sa školom u koju je upućen zaključuje ugovor o radu na 12 meseci za svaku novu školsku godinu.”

Posle stava 2. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

”Izuzetno, škola može da zasnue radni odnos na određeno vreme sa nastavnikom, stručnim saradnikom i vaspitačem, kada zbog hitnosti posla nije moguće raspisati konkurs - do donošenja odluke po konkursu; kada se na konkurs ne prijavi nijedan kandidat ili se prijave kandidati koji ne ispunjavaju propisane uslove - najduže do završetka školske godine.”

Član 18.

Član 85. menja se i glasi:

”Razvrstavanje dece vrši se, po pravilu, pre početka sticanja osnovnog obrazovanja i vaspitanja, a može se obaviti i u toku sticanja obrazovanja.

Rešenjem kojim se određuje vrsta i stepen ometenosti u razvoju utvrđuje se zdravstvena sposobnost deteta za sticanje osnovnog obrazovanja i vaspitanja i određuje vrsta škole koju će dete upisati.

Rešenje iz stava 2. ovog člana donosi opštinska, odnosno gradska uprava na osnovu mišljenja komisije za pregled dece ometene u razvoju (u daljem tekstu: komisija).

Komisiju iz stava 3. ovog člana imenuje opštinska, odnosno gradska uprava, na predlog zdravstvene ustanove sa teritorije kojoj pripada škola i čine je: lekar specijalista iz odgovarajuće grane medicine, psiholog, pedagog, defektolog određene specijalnosti i socijalni radnik.

Dve ili više opština mogu da obrazuju zajedničku komisiju iz stava 3. ovog člana.

Protiv rešenja iz stava 2. ovog člana u delu koji se odnosi na ocenu zdravstvene sposobnosti deteta, roditelj, odnosno staratelj deteta ima pravo žalbe nadležnom organu opštine, odnosno grada.

Po žalbi na rešenje iz stava 2. ovog člana, nadležni organ opštine, odnosno grada, odlučuje na osnovu mišljenja posebne lekarske komisije koju zajednički obrazuju dve ili više opština.

Roditelj je dužan da upiše dete u školu određenu konačnim rešenjem o razvrstavanju.

Opština, odnosno grad na čijoj teritoriji roditelj učenika ima prebivalište vodi evidenciju o deci koja su razvrstana i upisana u odgovarajuću školu i snosi troškove prevoza, ishrane i smeštaja učenika, ako na području te opštine nema odgovarajuće škole.”

Član 19.

Član 87. menja se i glasi:

”Vlada utvrđuje kriterijume i postupak razvrstavanja dece ometene u razvoju i način rada komisije iz člana 84. ovog zakona.”

Član 20.

Član 115. menja se i glasi:

”Direktor rukovodi radom škole.

Za direktora škole može da bude izabrano lice koje ima stečenu odgovarajuću visoku školsku spremu, ispunjava uslove za nastavnika škole, za školskog pedagoga ili školskog psihologa, ima položen stručni ispit i najmanje pet godina radnog staža u školi.

Direktora škole bira školski odbor na osnovu javnog konkursa po pribavljenom mišljenju nastavničkog veća škole.

Ministar prosvete daje saglasnost na odluku školskog odbora o izboru direktora u roku od 15 dana od dana dostavljanja odluke.

Danom dostavljanja saglasnosti iz stava 4. ovog člana odluka o izboru postaje konačna.

Učesnik konkursa nezadovoljan odlukom o izboru ostvaruje pravo na sudsku zaštitu u upravnom sporu.

Ako ministar prosvete ne da saglasnost iz stava 4. ovog člana, školski odbor raspisuje novi konkurs.

Direktora muzičke i baletske škole koju osniva drugo pravno ili fizičko lice bira osnivač.

Direktor škole bira se na period od četiri godine, najduže dva mandata.

Mandat direktora teče od dana stupanja na dužnost.

O pravima, obavezama i odgovornosti direktora odlučuje školski odbor.”

Član 21.

U članu 116. stav 2. posle reči: ”za unapređivanje” dodaju se reči: ”i usavršavanje”, a reči: ”preduzima mere u slučaju” zamenjuju se rečima: ”preduzima mere radi izvršavanja naloga prosvetnog inspektora i prosvetnog savetnika i u slučaju”.

Član 22.

Član 117. menja se i glasi:

”Dužnost direktora škole prestaje istekom mandata, na lični zahtev, sticanjem uslova za prestanak radnog odnosa i razrešenjem. Odluku o prestanku dužnosti direktora donosi školski odbor.

Razrešeni direktor ostvaruje prava kao zaposleni za čijim je radom prestala potreba.

Školski odbor razrešiće direktora dužnosti pre isteka mandata ako je utvrđeno da škola ne izvršava obaveze iz člana 116. ovog zakona; ako je škola, odnosno direktor odgovoran za prekršaj iz člana 140. ovog zakona; ako nadležni organ utvrdi da nesavesno ili nestručno obavlja poslove direktora; ako škola izdaje javne isprave suprotno ovom zakonu; ako ne obezbedi čuvanje i zaštitu školske evidencije, dokumentacije i imovine škole; ako se u toku mandata utvrdi da ne ispunjava uslove za nastavnika, odnosno saradnika škole, gubitkom državljanstva i u drugim slučajevima u skladu sa zakonom.

Direktora muzičke i baletske škole koju osniva drugo pravno ili fizičko lice razrešava osnivač.”

Član 23.

Posle člana 117. dodaje se član 117a koji glasi:

”Član 117a

Vršioca dužnosti direktora škole postavlja školski odbor do izbora direktora, a najduže na šest meseci. Odluka o postavljenju vršioca dužnosti direktora ne podleže saglasnosti ministra prosvete.

Ako vršiocu dužnosti direktora škole istekne mandat, a školski odbor ne izabere direktora škole po raspisanom konkursu, vršioca dužnosti direktora postavlja ministar prosvete.

Vršiocu dužnosti direktora miruje radni odnos na radnom mestu sa koga je postavljen za vršioca dužnosti direktora za vreme dok obavlja tu dužnost.

Uslovi za izbor, prava, obaveze i odgovornosti direktora škole odnose se i na vršioca dužnosti direktora.”

Član 24.

Član 118. menja se i glasi:

”Školski odbor je organ upravljanja u školi.

Članove školskog odbora imenuje i razrešava skupština opštine, odnosno skupština grada. Izborni period je četiri godine.

Školski odbor ima devet članova od kojih su trećina predstavnici lokalne samouprave, a po trećinu članova predlažu nastavničko veće i savet roditelja škole tajnim izjašnjanjem.”

Član 25.

U članu 119. stav 1. tačka 3. posle reči: ”škole”, dodaju se reči: ”i namenskom korišćenju ostvarenih sopstvenih prihoda u skladu sa zakonom i finansijskim planom škole”, a u tački 6. brišu se reči: ”i daje mišljenje za njegovo imenovanje;”.

Stav 2. menja se i glasi:

”Školski odbor donosi odluke većinom glasova ukupnog broja članova.”

Član 26.

Član 120. menja se i glasi:

”U školi se obrazuje savet roditelja.

Savet roditelja čini po jedan predstavnik roditelja učenika svakog odeljenja u školi.

Savet roditelja: razmatra uspeh učenika u učenju i vladanju, namenu korišćenja sredstava ostvarenih radom učeničke zadruge, proširenom delatnošću škole, od donacija i sredstava roditelja u posebnom fondu škole, uslove za rad škole, uslove za ostvarivanje ekskurzija i druga pitanja utvrđena statutom škole; predlaže mere za unapređivanje uspeha učenika u učenju i vladanju i mere za unapređivanje uslova za rad škole.

Savet roditelja svoje predloge, pitanja i stavove upućuje školskom odboru, direktoru, odnosno stručnim organima škole.

Način rada saveta roditelja uređuje se statutom škole.”

Član 27.

Posle člana 122. dodaje se podnaslov 5. i član 122a koji glase:

"5. Sekretar škole

Član 122a

Upravne, normativno-pravne i druge pravne poslove u školi obavlja sekretar škole.

Poslove sekretara može da obavlja lice sa odgovarajućom visokom stručnom spremom i položenim stručnim ispitom.

Vrstu stručne spreme, program, sadržinu, način, rokove i organ uprave pred kojim polaže stručni ispit za sekretara škole propisuje ministar prosvete."

Član 28.

U članu 138. stav 1. posle reči: "visini" dodaje se reč: "do".

Posle stava 7. dodaju se novi st. 8 i 9 koji glase:

"Osim sredstava iz stava 2. do 4. ovog člana, škola ostvaruje sopstvene prihode po osnovu: donacija, sponzorstva, ugovora i drugih pravnih poslova.

Sredstva iz stava 8. ovog člana vode se u okviru redovnog računa škole."

Član 29.

U članu 140. stav 1. reči: "od 500 do 5.000 novih dinara" zamenjuju se rečima: "od 10.000 do 50.000 dinara".

Tačka 1. menja se i glasi:

"1. ugrožava ili omalovažava grupe i pojedince po osnovu rasne, nacionalne, jezičke, verske ili polne pripadnosti, odnosno političkog opredeljenja, podstiče takve aktivnosti ili ne preduzme mere za njihovo sprečavanje (član 7. stav 1);".

Posle tačke 1. dodaje se tačka 1a koja glasi:

"1a ne udalji iz nastave nastavnika, stručnog saradnika i vaspitača u slučajevima iz člana 73. stav 1. ovog zakona;".

U stavu 2. reči: "od 100 do 1000 novih dinara" zamenjuju se rečima: "od 1.000 do 10.000 dinara".

Član 30.

U članu 141. reči: "100 do 500 novih dinara" zamenjuju se rečima: "od 1.000 do 10.000 dinara".

Član 31.

Skupština opštine, odnosno skupština grada imenovaće članove školskog odbora u roku od dva meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 32.

Škola će usaglasiti svoju organizaciju i rad i izabraće savet roditelja u roku od mesec dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Školski odbor će izabrati direktora škole u roku od dva meseca od dana svog konstituisanja.

Član 33.

Ministarstvo prosvete rešenjem će utvrditi broj zaposlenih u opštinskoj, odnosno gradskoj upravi za obavljanje poslova prosvetnog inspektora u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Opštinska, odnosno gradska uprava aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i zadataka u opštinskoj, odnosno gradskoj upravi, utvrdiće radna mesta za obavljanje poslova prosvetnog inspektora u skladu sa ovim zakonom i aktom Ministarstva prosvete iz stava 1. ovog člana, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu tog akta.

Opštinska, odnosno gradska uprava preuzeće školske nadzornike koji ispunjavaju uslove za prosvetnog inspektora, a koji imaju prebivalište na teritoriji opštine, odnosno grada u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji.

Član 34.

Zaposleni u školi koji je do dana stupanja na snagu ovog zakona obavljao poslove sekretara škole, a ne ispunjave uslov u pogledu stepena i vrste stručne spreme, može da obavlja ove poslove najduže do kraja školske 2004/2005. godine.

Zaposleni iz stava 1. ovog člana raspoređuje se na druge odgovarajuće poslove, a ako takvih poslova nema, ostvaruje prava zaposlenog za čijim je radom prestala potreba.

Član 35.

Sekretar škole koji ispunjava uslove u pogledu stepena i vrste stručne spreme može i dalje da obavlja poslove svog radnog mesta pod uslovom da u roku od dve godine od dana donošenja programa iz člana 27. ovog zakona položi stručni ispit.

Sekretar škole sa položenim pravosudnim ili stručnim ispitom za zaposlene u organima državne uprave oslobađa se polaganja stručnog ispita.

Član 36.

Školski nadzornici moraju da steknu, najkasnije do kraja školske 2002/2003. godine, najmanje zvanje mentora da bi obavljali poslove prosvetnog savetnika.

Odredba člana 7. ovog zakona u delu koji se odnosi na zvanje mentora stupa na snagu početkom školske 2003/2004. godine.

Član 37.

Odredbe čl. 10. i 12. ovog zakona primenjivaće se na učenike koji se upisuju u I razred počev od školske 2002/2003. godine.

Član 38.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".